

Handläggare: Anneli Rydström
Telefon: 08-508 22 068

Till
Hägersten-Liljeholmens
stadsdelsnämnd 2009-10-15

Gemensamt kartläggnings- och bedömningsinstrument för biståndsbedömning inom äldreomsorgen, remissvar

Förslag till beslut

1. Stadsdelnämnden godkänner och översänder tjänsteutlåtandet som svar på remissen.

Maria Mannerholm
stadsdelsdirektör

Annmarie Sandberg
avdelningschef

Sammanfattning

Äldreförvaltningen har utarbetat ett förslag till ett gemensamt kartläggnings- och bedömningsinstrument för biståndsbedömning inom äldreomsorgen. Målet är att de äldre ska få en professionell handläggning där utredningsmetodik, bedömning och beslut om insatser är likvärdig och oberoende av var i staden man bor. Utgångspunkten för bedömningen är den äldres hela liv- och behovssituation. Förslaget har skickats ut på remiss för svar senast den 29 oktober 2009.

Förvaltningen ställer sig positiv till äldreförvaltningens förslag. Instrumentet bidrar till att öka likställigheten i bedömningen och utvecklingen av biståndshandläggaryrket.

Förvaltningen anser att instrumentet i första hand bör användas i utredningar för personer med ett större behov av vård- och omsorg än enbart serviceinsatser. Det är vidare angeläget att den äldres integritet respekteras och att frågorna är relevanta utifrån vilka insatser den enskilde ansöker om.

För den äldre är det viktigast att hon/han får sina beviljade insatser utförda. Ett viktigt utvecklingsområde är därför att också utarbeta en gemensam modell för uppföljning som bör vara kopplad till kartläggnings- och bedömningsinstrumentet.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom äldreomsorgsavdelningen. De fackliga organisationerna informeras den 29 september 2009 och pensionärsrådet den 13 oktober.

Bakgrund

En remiss har inkommit från kommunstyrelsen till stadsdelsnämnden om ett förslag att införa ett gemensamt kartläggnings- och bedömningsinstrument inom äldreomsorgen. Se bilaga. Förslaget har tagits fram av äldreförvaltningens bedömningskansli.

Remissen har skickats till stadsdelsnämnderna Hägersten-Liljeholmen, Skarpnäck, Spånga-Tensta, Södermalm och Östermalm samt stadsledningskontoret för yttrande senast 29 oktober 2009.

Stadens mål är att de äldre ska få en professionell handläggning där utredningsmetodik, bedömning och beslut om insatser är likvärdig och oberoende av var i staden man bor.

I olika rapporter har brister i stadens myndighetsutövning inom äldreomsorgen påtalats av Socialstyrelsen och stadens revisorer. Bristerna avser bl.a. biståndshandläggningen vad gäller behovsbedömning, dokumentation och uppföljning av insatser. Det saknas ofta en helhetsbedömning av den enskildes situation och behov. Revisionskontoret betonar att det måste utvecklas ett enhetligt förhållningssätt i samband med ansökningsförfarandet. De äldres verkliga behov och önskemål måste bli synliga och tydliga för den ansvariga politiska ledningen.

Under 2008 genomfördes en nulägesanalys för att få fram fakta kring aktuell situation och olikheter i stadsdelsförvaltningarnas bedömningar, enligt en modell som kallas SNAC (The Swedish National Study on Aging and Care). Möjliga metoder för att uppnå en likvärdig bedömning har också undersökts av bedömningskansliet.

I februari 2009 fick bedömningskansliet i uppdrag av äldrenämnden att ta fram ett förslag till gemensamt kartläggningsinstrument för biståndsbedömning inom äldreomsorgen. Syftet är att få en rättvis och likformig bedömning så att samma behov ges samma insatser. Äldreförvaltningen menar att det är viktigt att biståndsbedömningen utförs på ett professionellt sätt så att den enskildes behov i olika avseenden blir styrande.

Äldreförvaltningens förslag godkändes av äldrenämnden den 9 juni 2009, som föreslår att bedömningsinstrumentet införs i staden. Ansökan görs också om medel på 4 mnkr för förändringar i Paraplysystemet år 2010.

Gemensamt kartläggnings- och bedömningsinstrument

Utgångspunkten för biståndsbedömningen är att ha en helhetssyn på människan. Instrumentet omfattar två delar, ett bedömningsinstrument och ett kartläggningsinstrument.

Bedömningsinstrumentet består av ett standardiserat frågeformulär/”Beslutsunderlag” (bilaga 1 i äldreförvaltningens tjänsteutlåtande). Biståndshandläggaren använder formuläret i samband med kartläggningen av den äldres behov. Instrumentet gör det möjligt att följa upp och jämföra beslutade insatser i förhållande till behoven och ger därmed underlag för att säkerställa likformigheten i bedömningen.

Äldreförvaltningen kommer att arbeta vidare med frågekonstruktionen i nära samverkan med stadens biståndshandläggare.

Kartläggningsinstrumentet består av en intervjuguide (bilaga 2) och en handledning (bilaga 3). Syftet är att få en allsidig bedömning av olika aspekter på omsorgsbehovet utifrån den äldres hela livs- och behovssituation. Intervjuguiden ska fungera som ett stöd för biståndshandläggaren i arbetet med att samla in uppgifter kring den enskildes behov, livssituation och omgivningsfaktorer. Målet är att få fram den enskildes behov utifrån dennes egna beskrivningar. Handledningen ska ge grundläggande kunskaper hos biståndshandläggaren för att öka kvaliteten i mötet/intervjun med den enskilde och hur intervjuguiden ska användas. Mall för utredning, dokumentation och information har också tagits fram. Äldreförvaltningen avser att vidareutveckla informationsbladet.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Förvaltningen ställer sig positiv till äldreförvaltningens förslag om ett gemensamt instrument för biståndsbedömning inom äldreomsorgen. Enhetschef och biståndshandläggare från förvaltningen har deltagit i arbetet.

Förvaltningen anser liksom äldreförvaltningen att instrumentet bidrar till att öka likställigheten i bedömningen. Genom att på ett tidigt stadium lägga in uppgifter ökar också möjligheten att få fram bra och tydlig statistik, så att jämförelser kan göras.

Förvaltningens biståndshandläggare tycker att det är ett bra instrument som kommer att utveckla biståndshandläggaryrket. Det bör dock i första hand användas i utredningar för personer med ett större behov av vård- och omsorg än enbart serviceinsatser.

Kartläggningen och frågorna ger omfattande information om den enskilde, en del frågor kan också uppfattas som känsliga. Frågorna måste därför vara relevanta och stå i proposition till de insatser som den enskilde ansöker om. Det är angeläget att den enskildes integritet respekteras. Instrumentet är även tidskrävande.

Det allra viktigaste för den äldre är att hon/han får sina beviljade insatser utförda. Ett viktigt utvecklingsområde är därför att också utarbeta en gemensam modell för uppföljning som bör vara kopplad till kartläggnings- och bedömningsinstrumentet.

Bilaga

Äldreförvaltningens förslag till gemensamt kartläggnings- och bedömningsinstrument för biståndsbedömning inom äldreomsorgen inkl. bilagor samt protokollsutdrag från äldrenämndens sammanträde den 9 juni 2009.